

Пашов Р.І. (м. Київ)

ПЕРЕТВОРЕНА ФОРМА В КОНТЕКСТІ ЦІННІСНИХ ПРЕРОГАТИВ БЮРОКРАТИЧНОЇ ЕЛІТИ

Ціннісний підхід – типова ознака “людського виміру” політики, суспільного життя взагалі. Поняття “цінність” вказує на те, якого значення надає людина тим політичним реаліям, з якими вона має справу, який сенс для її існування мають суспільна справедливість, рівність, влада, наявність чи відсутність опозиції тощо. Ціннісні орієнтації – є внутрішньою, духовною мотивацією людської поведінки, вони багато в чому зумовлюють діяльнісні програми особистості, її “проект” життя.

Бюрократія - це організація чиновників – яка є певною соціальною групою, частиною суспільства, та наділена тією культурою, яка притаманна суспільству, але ця культура має свої внутрішні окреслення, які підпорядковані певним правилам, законам, розпорядку життя організації, вона є скоріше субкультурою бюрократії в цілому і бюрократичної еліти зокрема.

Що собою являє сучасна бюрократична еліта? Це кістяк старої партійної, господарчої та комсомольської еліти і та частина, яка влилася до їх складу. Після референдуму 1 грудня 1991 року стара еліта частково поділилася владою з іншими групами [номенклатури](#), які залишилися на своїх місцях. Тому сучасна правляча еліта України - відносно строката за своїм складом соціальна група. Здебільшого до її складу входять ті, хто і був за радянських часів, і частково нові люди, які за старого режиму не мали ніякого відношення до влади. Зі старої еліти в нову ввійшли ті, хто здобув суспільну легітимацію, хто набув якісного оновлення (політично, ідеологічно, психологічно, етично пристосувалися до вимог нової системи).

Звичайно, між старою та новою правлячою елітами відбуваються конфлікти, але це не протиборство, бо у еліт однаковий менталітет, звички, норми поведінки, цінності. Тобто цим соціальним групам притаманний етнос суспільства, в якому вони існують. Ці обидві групи не є відокремленими одна від одної, це досить об’єднані категорії, але вони можуть мати різний управлінський досвід, що для правлячої еліти є досить вагомим показником, адже відсутність управлінського досвіду веде до втрати пріоритетних позицій в еліті, а отже - до втрати посади.

Сьогодні ми ще не маємо структурованої системи. В результаті тих змін, які відбулися у суспільстві, виграла певна частина старої [номенклатури](#), в тому числі і регіональної. На структуру нинішньої управлінської еліти, також значною мірою вплинула приватизація, особливо - сам процес. Процес приватизації в Україні дещо був і є дещо «прихвизаційний», в результаті чого державна власність відання певного чиновника перетворюється в приватну власність відання того ж чиновника, а це вже новий тип правлячої еліти.

Характерним для неї стає поєднання влади і прибутків, як від державної власності, яку ще треба «прихватувати» так і від власної приватної власності шляхом використання службового становища у власних цілях, корупція і т. ін. Це новий тип чиновників-бюрократів, характерним для яких стає клановість, корумпованість, непрофесіоналізм, підступність і безпринципність, тобто те, що відповідає їхньому самопочуттю чи стану «тимчасовості», невпевненості у тривалості свого панування. Сьогоднішній представник правлячої еліти не обов'язковий у дотриманні слова, він змінює свою думку протягом дуже короткого часу, що дестабілізує суспільство і позбавляє його впевненості у завтрашньому дні. Прикладом може слугувати будь-який передвиборчий лозунг, як опозиції (меншовиків), яка лише виборює право на приватну власність на владу, так і влади, що бореться за добробут народу і хизується приростом ВВП «власним приростом ВВП».

Політик розмірковує про майбутні вибори, тоді як державний діяч думає про майбутні покоління. Тому винятково важливою теоретичною і практичною проблемою суспільного життя є з'ясування тих суперечностей, явних та латентних загроз і перепон, які супроводжують складний процес формування свідомості та культури нашого суспільства.